

Biochemie svalu

- Příčně pruhované svalstvo
- Hladké svalstvo
- Srdeční sval

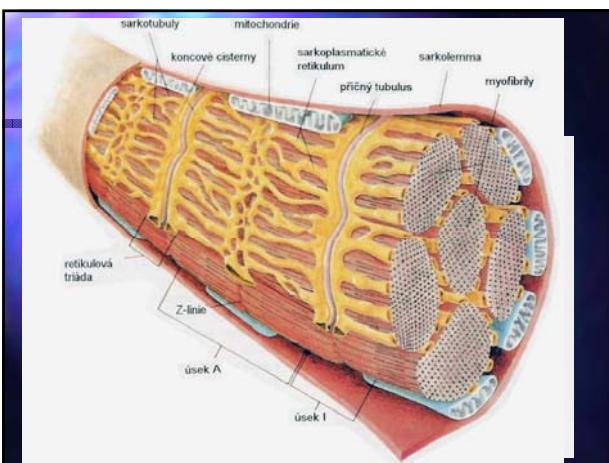

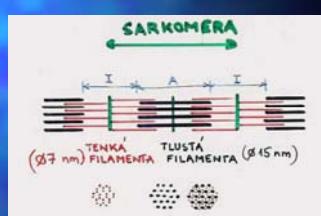

Stavba kosterního svalu

- Tlustá filamenta
  - myosin
- Tenká filamenta
  - Aktin
  - Tropomyosin
  - Troponin
- Ostatní bílkoviny (aktinin α , aktinin β , desmin, vimentin, titin ...)

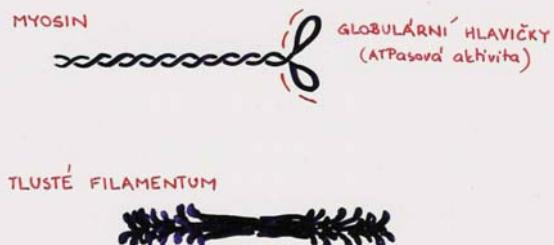

Tlusté filamentum

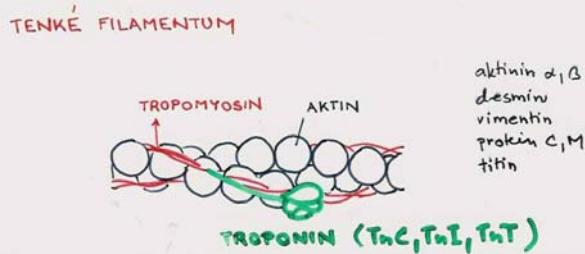

Tenké filamentum

Svalový stah

Model klouzajících filament („veslicový model“) – 1954

2 předpoklady:

- ATP – snižuje afinitu myosinu k aktinu
- Aktin – urychluje hydrolýzu ATP myosinem ($1x/20\text{ s} \rightarrow 1x/0.1\text{ s}$)

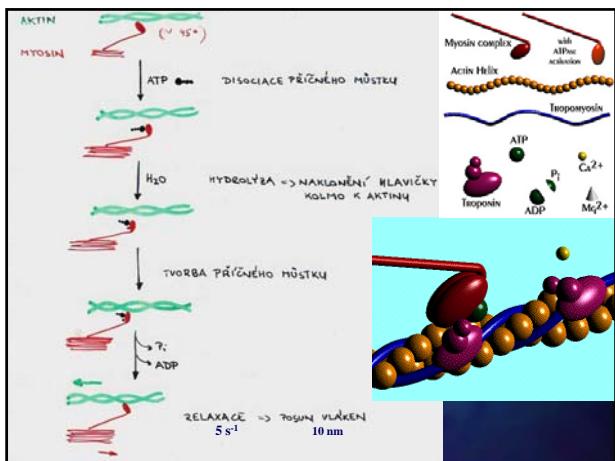

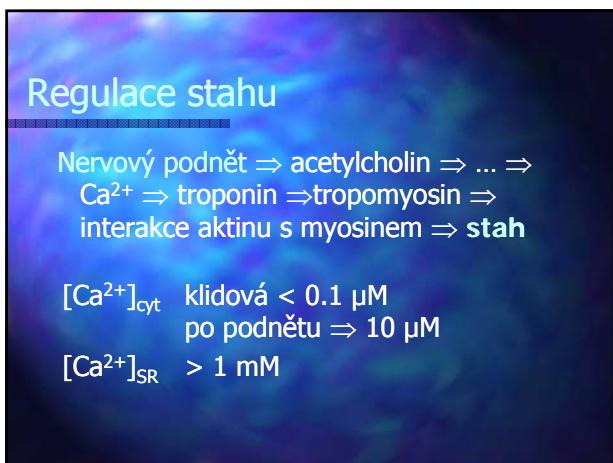

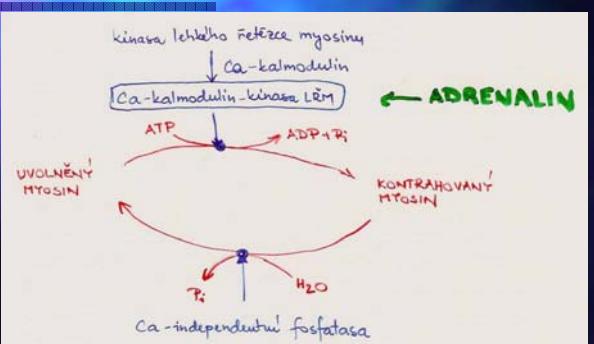
Regulace stahu hladkého svalstva

Myosin hladkého svalstva

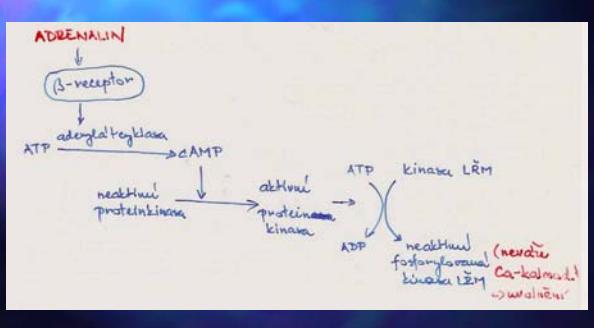
- – nižší ATPasová aktivita oproti myosinu
příčně pruhovaného svalstva
- S aktinem interaguje pouze pokud je fosforylován

Kinasa lehkých řetězců myosinu je aktivní pouze v přítomnosti **Ca-kalmodulinu**

Regulace stahu hladkého svalstva

Regulace stahu hladkého svalstva

Energetika svalového stahu - tvorba ATP

- **Substrátová fosforylace** (hl. bílé svaly)
Fosfoenolpyruvát, 1,3-bisfosfoglycerát
  - **Oxidační fosforylace** (hl. červené svaly)
  - **Adenylátkinasa** (myokinasa)
 $\text{AMP} + \text{ATP} \rightleftharpoons 2 \text{ ADP}$
  - **Regenerace z kreatinfosfátu**
 $\text{Kreatin} + \text{ATP} \rightleftharpoons \text{kreatin-P} + \text{ADP} \quad \Delta G^\circ = -12.6 \text{ kJ/mol}$
uvolněný sval (ATP 4mM, ADP 0.013 mM,
kreatin 13 mM, kreatin-P 25 mM)

Enzymy a bílkoviny kosterního svalu

- Kreatinkinasa (CK) - 86 000 Da
    - 3 izoenzymy **MM**, MB (3.5 %), **BB** ($\approx$ 0)
  - Aldolasa - 160 000 Da
    - 3 Isoenzymy **A** (sval), B (játra), C (mozek)
  - Aspartátaminotransferasa (AST) - 120 000 Da
    - cytoplasma a mitochondrie
(významné aktivity rovněž v srdci a játrech)

Enzymy a bílkoviny kosterního svalu

- Laktátdehydrogenasa – 135 000 Da
    - 5 isoenzymů, ve všech tkáních, různé zastoupení
    - LD1 (H_4) – srdce 24-34%
    - LD2 (H_3M) – srdce, Ery 35-45%
    - LD3 (H_2M_2) – svalstvo 15-25%
    - LD4** (HM_3) – kosterní svalstvo, játra 4-10%
    - LD5** (M_4) – kosterní svalstvo, játra 1-9%

Enzymy a bílkoviny kosterního svalu

■ **Myoglobin** – 18 000 Da

- Především v červených svalových vláknech

■ **Troponin**

- 3 podjednotky, *TnT*, *TnI*, *TnC*
- *TnT*, *TnI* – specifické pro jednotlivé tkáně – stanovují se především isoformy srdečního svalu (při infarktu myokardu)

Svalová onemocnění

= motorická (pohybová) dysfunkce v důsledku poškození některé části dráhy nervový signál -svalová kontrakce

1. Neurogenní onemocnění

neurogenní svalové atrofie

svalová slabost je způsobena jeho sníženou inervací či ztrátou nervových vývodů v důsledku některých nervových degenerativních změn

akutní polyneuropatie (Guillain-Barré syndrom) - parainfekční a postinfekční onemocnění způsobené imulogickým napadením periferních nervů

metabolické neuropatie - s metabol. onemocněními - diabetes mellitus, nesprávná výživa

---

Svalová onemocnění

2. Onemocnění v důsledku poškození svalových vláken (myopatie)

- zánět, endokrinní či metabolické abnormality často spojeny s dědičnými chorobami

svalová dystrofie - obecný název pro progresivní svalovou slabost spojenou s degenerací svalu, bez průkazu nervového přičinění

pseudohypertrofická dystrofie (Duchenne) - gonosomálně recesivní onemocnění. postihuje chlapce ve věku 3-7 let, nejdříve pánevní pletenec, následně ramenní; mnoho pacientů ve věku 10-12 let končí na kolečkovém křesle. V séru jsou zvýšeny enzymy dlouho před prvními symptomy choroby (hl. CK)

Svalová onemocnění

glykogenosy - poruchy v ukládání glykogenu $\Rightarrow$ abnormální ukládání glykogenu ve svalu. Dědičné je autosomálně recesivní onemocnění.

McArdle - chybí myofosforylaza b $\Rightarrow$ svalová slabost, křeče, při cvičení se v plasmě nezvyšuje laktát, nedochází k poklesu pH při cvičení. Klinicky je onemocnění mírné.

Tauri - sval. bolest, stejně projevy jako výše. chybí fosfofruktokinasa $\Rightarrow$ hromadění prekurzorů ve tkáních glc-6-P, fru-6-P.

obě onemocnění jsou zpravidla doprovázena myoglobinurií

Svalová onemocnění

3. Poruchy neuromuskulárního spojení

myasthenia gravis (= myastenie těžká), projevuje se rychlou únavou až obrnou některých svalů
autoimunní onemocnění $\Rightarrow$ destrukce acetylcholinového receptoru postsynaptické membrány nervosvalové ploténky

"drug-induced" - zablokování spojení cholinergními látkami (inhibitory acetylcholinesterasy). ACh se nerozkládá a způsobuje neustálou depolarizaci spoje $\Rightarrow$ slabost, křeče, tuhnutí zátylku, zvýšená slinná a bronchiální sekrece